

1. TELEFONOGRAMA PAR UZVARU

Tūpavasar beju valsts saimnīceibas «Tilža» direktors. Nūsavālojušais zidūns nōce strauji un Tilžas upeites baseins vēl polojā pylnā sporā, kad saimnīceibā īsaroda partejas biroja lūcekļis pōrbaudeit, kōpēc tilženīši vēl nasēj. Sveicīga vītā sacēja:

— Brauksim, parōdeišu, kur var sēt!

Pībraucem pi uzorta lauka, kur valānu goli jau beja pabūlejusi saulē, cīmēj devēs pastāigā uz teiruma un dreīz igrīma tai, ka kalaši palyka dubļūs. Nūsaškendēja un aizbrauce. Biroja sēdē sacēja runu par direktora slapnuma slīmeibu, bet ūtrais sekretars skādrōja kaitīceibas politiskos sekas, tod nūbolsjā par breidynōjumu un pīprāsēja sējas uzsökšonu.

Rugojū veikala nūpērkom nervu zōles un uzkūdas, Vactīlžas mežmolā atkorkējom. Pēc direktora tostus sacēja agronomi.

— Pyrmū par tū, ka dubļūs nasēsim!

— Utru par tū, ka šūnakt symtu išēsim!

— Trešais — par māroneibū!

— Par tū, ka māroneibai vajadzeigi divi symti!

Nōkūšā pōrskotā Tilža sējas dorbus beja rajona vydā, par dorba uzvaru birojs atsyuteja apsveikuma telegramu.

2. MINISTRIS DZONOJ PEILES

Tamā slapnajā vosorā nūsleika Bolvu valsts saimnīceibas rudzu laukus ar valejīm grōvīm nūsusynōtājā Bōlupes palīnē, atbrauce ministrs pōrbaudeit, kōpēc paraugsaimnīceibā vēl nav nūplauti zīmōji. Apstōdynōja limuzīnu pīkalnē un devēs uz lauku.

— Šķukt, ūlakt, ūlakt... — beja pylnas ar yudini kurpes, samērka bikšu storas.

— Pēk, pēk, pēk... — nu rudzu lauku pasacēlēs meža peļu bors.

— Pļaujut ar sērpīm! — tai atbraucej.

— Par kapeikom nivīns tō nadareis...

— jaunit, lai pīau uz pusem!
— Maņ nav taidu tīseibū...
— Lai te jau reit bytu vōcēji!
izleimejīt zeimes Bolvūs — papeiū atsyuteišu.

Kāds ducis atsasauce, pōrs desmit stateju sabrodōja un atmete ar rūku. Zvonu ministram. Tys:

— Maņ jurists nālaiž cauri. Dūdit taipat. Apsūlu divus godus nasyuteit revizeju.

Devem pīaut vysu pošim, bet gribātīji nasaroda, jo veikalūs maize jaibareibai.

4. MINISTRIS BAROJ

JEZUPS ZEĻONKA

REIZ PARTKOMS...

ATMINĀS PAR SOCIALISMU UN KOMUNISMA GAIŠU NŌKŪTNI

beja lāta. Rudiņa leitovas un snīgi lauku nūgūldēja — — —

3. PĒCTECIS PŁOVĀI PĪLAIZ GUNI

Bolvu valsts saimnīceibu, pōrejūt cītā dorbā, nūdevu nu Lipōjas rajona atsyuteitajam jaunajam direktoram, kai pādejōs apsavērem tōlōs płovas Aivikstes krostūs.

— Te tok pakaiši vin saaguši, — sacēja saimīniks nu Bārtas krostīm un, aizdedzs sauvi kyulas, pavyilkla płovas molu vēja vērzīni.

Pēc pōra dinom rajons izsauc mani uz nūprātnīšonu:

— Ministrs helikopterā aplidōjis Lubōna płovas un atrads, ka Bolvu saimnīceibas gobols dyumūs. Jyus braucet tū rōdeit sovam pōrmantnikam?

— Parōdēju ari, bez storpgadējumi pōrārodomēs mōjōs.

— Voi tī beja vēl kāids?

— Aivikstes krosti mudžēja nu makšķernīkim, — kolēgi glōbdams

samalōju.

Zvonu jaunajam direktoram:
— Voi zynot, kai lismoj jyusu Aivikstes płovas?

Dzērēju pēcteča bolsu, bet vōrdus naizšķiru. Nūlik klausītu un, šķit, ir apmirinōts. Skrīnu uz kantori kai lapsiņu vojōts — direktors kabinetā.

— Kū tu priķšnikam pasacēji?

— Saceju, ka pīzvaneišu ministram un zīnōšu, ka nūplōvem krītni agrōk jaibareibai.

5. MINISTRIS BAROJ

CYUKAS

Izmūceits un pīspīsts pōrjēmu Bolvu valsts saimnīceibu, kuru nyu beja jōveidoj par paraugsaimnīceibu. Beja vajadzeigs direktors ar augstōkū izgleiteibu un vysā apkaimē es vineigais tam dērēj.

Pēc eisa laicēja īsaroda ministris, lai snāgutu padūmus, kai nu īaužu iztukšotājā priķšpīlsātā radeit par paraugu. Braucem skateit vīneigū cyuku kapitalū mītni, kura atsaroda Krasnogorkā. Beja pīvasta un pa rūku golam izmasta zaibareiba, bet fermā — nīvina, lai gon jau pušdinu laiks. Veram durovus — vepri un veprienes kai trenāti ar priķškōjom sasastoj uz aizgoldu molom un raun vaļā boda dzīsmi vīns par utru skājōk.

Ministrs pajam sokumus, īmat zaibareibai vīnā aizgoldā — rukši kōri stuykej mōgōs.

— Maņ te nav kō dareit! — nūsoka lelais baročojs, īsamat «Volgā» un prūm uz nazynkuriņi...

Sameklēju brigaderi, izstōtēju par nūtykušu un pavēlēju:

— Tai ka reit lai maņ uz golda ir vaineigūs saroksts un jūs paskaidrojumi!

— Vaineiga vakardīnas olga un jyusu nāzīni. Iprīkšejais uz šū fermu pēcolgas dinā nīvīnu cīmēnu navede...

S. MAKSIMENKOVA, SORKONĀ KRÝSTA LUDZAS NŪDAĻAS VADEITĀJA

PAR INVALIDU INTEGRACEJU, LUCIJU UN CYTU

1993. godā aizsācē myusu sadarbeiba ar zvidrim — kādā vairōku rajonu pōrstōvu saītā Reigā ipasazynu. Vēlēk izarōdēja, ka Zvidrejā tykuši vōkti leidzēkli un Skareborgas apgo-bola pōrstōvs par tīm nūpērka Ludzā divstōvī mōju, kur kādreibz beja vītejō idzeivōtōju aptīka, bet tod padūmu laikā nacionalizāta un ireikōts pioneru noms (Gileviča aptīka), jū beja atgivuse aptīkara mozmanīta Veinberga, kura strōdoj Daugavpīls Pedagogiskājā universitātē, pōrdeve zvidrim. Tīi sovukort izdarēja te pamateigu ikšējū un ūrejū remontu, izveidōja krōšni boltu fasādi, un... uzdōvynōja myusim — Sorkonajam Krystam! Zvidrejas Sorkonais Krysts — myusim, lai dzeivojam, strōdojam. Un cenšamēs ari byut pateiceigi par taidu dōvonu.

Nadaudz par vēsturi. Jaunōtnes Sorkonais Krysts dybynōjīs 1914. godā Kanādā, bet Latvējā kai pyrmi beja Ludzas gimnazisti. 1920. godā jau ir ziņas, ka piļsātas 1. gimnāzējā dorbōjusēs jaunōtnes Sorkonā Krysts kūpa. Tys atrūnams ari Tadeuša Puisāna grōmotā «Nūgrīmušās jaunōtnes montōjums. — Ludza». Ludzas

jaunōtnes Sorkonā Krysts karūgs bejis vysskaistōkais konferencē Reigā un stōvējis centrā — grōmotā iari attāls nu 1937. godā, kur ludzōniši un pats T. Puisāns ar karūgu 13. maiā sūloj pi Breiveibas pīmīneklā. Bet atsajaujanām jau kā sasti valstī. Latvējā pošlaik kādūs desmit rajonūs ir Jaunōtnes Sorkonais Krysts.

Kū mes doram? Reikojam Lūcijas konkursus, Zimassvātkus un Leldīnōs gatavōjam apsveikumus vacūs laužu pansionata īmītnīkim, pyrms Leldīnōm meitīnes gōja uz pansionatu un vīnu pēc ūtras saveid kōrteibā īmītnīku ustabečas, lai ir mōjei — gatavōja sedzēpas, lūgu aizkarejus. Lūcijas konkurss Latvējā na vysai īsavīš, bet pi myusu tys ir aktuāls, jo piļsātu sauc Lūcija — Ludza, kod to bejuse Lūcina, kai stōsta legenda, cāluse Lūcija. Ir vēl ari svātō Lūcija — žālsirdeibas simbols, naredzeigū aizstōve. Vōrdū sokūt — tyva Sorkonā Krysts darbeibai. Meitīnom jōzyna Ludzas vēsture, jōprūt rūkdorbī, mūdes skatēs pīsādāleit, lelus dorbus veikt un taidu seikumu, kai pīsyut pūgu... Navajaga byut ar gleitom un garom kōjom, bet jōbyut žālsirdeigom, lai konkursā

tyktu pi Lūcijas krūja. Pagaidam jys myusim nav tāids kai Zvidrejā — zalta, bet ar laiku vyss var nūtīt.

Vēl organizējom integracejas nūmetnes, par kū dūmojam jau tagad, mārtā beja jaunōtnes līderu saīts par temu «AIDS un mes».

Mozlit par nūmetni. Šūgod tōs dorbam byus trēsais gods, atsarūn Cyblā, vacājā Eversmūziās piļ ākā, aiz kuras sōcas sens parks ar aleju leidz Ludzā upei lejā, bet tōlōk aiz tōs pōri laipom ir sūmu pērts, aiz kuras pasacej legendom apeivts seņejuši latgalu pijskolns, tam blokus ir seņkopi. Ari šai mōjai pošai jau cīnejams vacums — 400 godu. Pyrmū reizi izdavumus nūmetnes reikōšonai apmoksōja Pasauļa Breivūs latvīšu Apvineiba (PBLA), pārn — Zvidrejas Sorkonais Krysts nu Skaraborgas, ūgud sūlos Daugavpīls rajons, jo te pošā skaistōkajā godalaikā — vosora atsapyuš vysas Latgolas invalidi. Te gon jau izveidōta līti skaista mōja, kas īsaklāun apkōrtē, un ari ir līti lobs pogosta priķšsādātōjs, vinreizejs — Arturs Trukšāns, atsauceigs un izpaleidzeigs. Ar nūmetnes dorbu ir īpasazynuši Saeimas deputati, beja apmirinōti.

Anna Zarāne parāda, ka pēc pūlu

LEIDZ GUNKURAM

Sōkums 5. lpp.

kara gaitas 1831. godā sasacešonās daleibnīku rindōs. Jō komandātō

vīneigu izacejās kaujōs pi Maisagolas, Prastovaniem, Šaulenim, Leitoval, Kaupas aizstōvēšonā tō godā 28. junī. Nūdaļas sastōvā beja golvonūkort veiri un puiši nu Inflantejas, jei kīva par vāruneigu ceinātōju, nūdaļas komandiri un operaceju koordinatori, kas kai krōšnam zīdam natraucēja uzplaukt milesteibai pret ceiņu bīdrū Felicianu nu Annenhofas muižas. Pēc sasacešonās sagrōves sagyuteitū Emīliju izglōb kāds par varai lojalu uzkākēs radiniks un nūgōdōj muižā pi nōkamajō lituvišu, pūlu un boltkrīvu rūbežom, tī jei pi Josifa un Jadwigas Ablamoviču saslystāt ar smogu kāti un dzeives pādejūs mīrkļus uzroksta vēstūlū nūvelējumu īmeilātajam Felicianam: «Dōrgais! Es naaigōju būjā breiveibas karā, kai tū beju vēlējusēs. Laikam tōpēc, ka Divs myusim pagaidam breiveibu nav lēmis. Tys nūtīks nūkūtnē.»

Emīlija, aizejūt nu šō pasauļa, izsoka cereibū, ka jo na Felicians, to jō bārni pīredzēs breiveibas ausmū... Pūlu dzejās klasikās A. Mickevičs 1832. godā radeja spylgtu dorbu «Pulkveža nōve», kurā Emīlija Plātere attālōta kai izcyls komandors, ceinātōjs par tautas breiveibū. C. Frankoni lugā «Pūli 1831. godā» E. Plātere tālōta kai jaunō Žanna d'Arka, dzejūls jai par gūdu rakstējuši franči, vōciši, anglī, ungari, itāli un cytu tautu dzejāki, jōs tālu V. Korsaks imyūzīnōjīs gleznā «E. Plātere cījā ar kazakim». Pēc naatkareibas atjaunōšonās jōs vōrā tyka nūsaukts 22. kōjīnu pulks, jōs attāls beja radzams Pūlejas naudas zīmēs un A. Zarānes dorbs ir svāgi pīmīas zīdi šū daudzūs veļējumu pakōjē.

Jo stōsts par Emīliju veidōts kai heroski tragisks autonoms romans, tod 1863. godā sasacešonās daleibnīku Leona Plāterā ceiņā un nōve kai ipāša tragiska epizode īveita romana ūtrōs daļas panorāmiski izvārstājā vēstējumā. Laikā pēc dzīmybušonās atcešonās cara varasvei kūda latgalu zemnieku pret pūlim, iglovādami, ka šī dumpinīki otkon grib atjaunōt dzīmybušonā, verēj zemnieku «vaineigūs» uzrōdeišonai un keršonai. Taipat kai iprīkš teik nūdadzīnōta Dubnas, ari 1863. godā cāltō lapnō, kulturas vērtējībom bogtō Buinicka Dagdas un cytas pūlu muižas... Leonā Plāterē, pēc dažām sekmeigom operacejom pret tām ari karaspāku, sagusta un īslūga Daugavpīls cītūksni. Kara tīsa jam pīsprīz nōves sūdu, bet cars, daudzūs lygumū itākmāts, atcel tūn aizvītoj ar izsuteišonu. Tūmār Viljās generalgubernatoras nūklusej cara reikōjumu un jaunā Plāterē mūšau, Muravjovs, kuram tik «leli nūpalni» drukas aizligumā Latgalā un tōs rusifikācē, klyust par Leona Plāterā slapkovu. Šū saikni atgōdīnojām jam veļētō pīmīas plōksnes cītūksni Daugavpīli, kuru 1920. godā paleidēja atbrevīvōt pūlu karaspāks, pīrodūt lozunga «Par myusu un jyusu breiveibū» dzeivōtspēju.

Anna Zarāne parāda, ka pēc pūlu

latgalu Bramānu, Ceplu, Zarānu un cytu dzīmytu liktiņu parōdējumā ipāšu vītu autore īrodējuse teiši «jauktūs» — pūlu un latgalu dzīmytu plašam tālōjumam.

Jākubs Ceplis — breivlaista zemnieks — apsāprec ar Evu Gīzbertu nu Solkas muižas, kurā tagad sainīkoj krīvā pareizticeigi, tureigs zemnieks Andrejs Vylcāns — stolts, skaists, bet vysai robusts veirs apprec Vōrvokas pīsterā aizgōdeibā smolki audzīnōtū, daudz lasejūšu Mariannu, kura klyust par latgaliskū Mōru. Kūpdzeives sōkumā jōpōrvar na mozumu psihologisku kolizeju, kū nūsoka raksturu un intelektu atšķireibas un kū pīrlīcīnūši atklōj autore. Kod Andrejs sōc izprast napīcišameibū sovōs jyutōs, atīksmē, prota ceļts leidza sīvai, pamozam veidōjōs saskaneiga gimine.

Vyssmolkōkais sižets ir Emīlijas Plāteres leigavaipa Feliciana tōlōkās gaitas un jō dāla Hilarija gimine. Apprecējīs skaistū Ontona Zarāna meitu Margaritu, klyust par zemnieku Zarānu cīmā krōšō Dolgovas azara krostā. Felicians Ostrovsks mērst 1860. godā 2. augustā Nidermužas draudzes Veirogn

